

Ameriški ekonomist: Slovenci ste v davčne oaze prenesli 75 milijard. Viceguverner: Pretirano.

RTVSLO/MMC
<http://www.rtv slo.si/>,

Posvet v državnem svetu: Kako domov vrniti denar iz tujine
14. marec 2014 ob 14:12,
zadnji poseg: 14. marec 2014 ob 14:55
Ljubljana - MMC RTV SLO

Po podatkih ameriškega ekonomista in raziskovalca svetovne industrije izogibanja davkom Jamesa S. Henryja so državljani Slovenije v tujino oziroma davčne oaze prenesli med 50 in 75 milijardami evrov.

"To je kar visoka številka, pozivam Slovenijo, naj preveri in me popravi, če se motim," je udeležence posveta državnega sveta z naslovom *Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?* izzval Henry, sicer direktor družbe **Sag Harbor Group** in član mreže raziskovalcev svetovne industrije davčnih oaz.

Davčne oaze članice Mednarodnega denarnega sklada

Pojasnil je, da je bilo v 70. letih le 15 davčnih oaz, da pa jih je zdaj kar **83**, med katerimi jih je kar 80 članic Mednarodnega denarnega sklada. Gre za otoke, suverene države, kjer posamezniki "parkirajo" svoja podjetja in premoženje, za njimi pa stojijo največje svetovne banke, korporacije, odvetniške pisarne in revizorske hiše, kot so **Apple, Novartis in Oliver Wyman**.

Zakaj država posluje s podjetjem, ki ima sedež v davčni oazi?

"Zakaj v Sloveniji uporabljate storitve podjetja, ki ima sedež v eni izmed davčnih oaz?" je že drugič udeležence posveta izzval Henry. Oliver Wyman je namreč revizorska hiša, ki je med drugim opravljala obremenitvene teste slovenskih bank.

Bogastvo je v lasti desetih odstotkov prebivalstva

Ameriški ekonomist je opozoril, da so med davčnimi oazami tudi največje članice OECD-ja, kar denimo omogoča tujcem v ZDA, da niso dolžni plačati davka na kapitalske dobičke, tudi v Londonu je hotel Plaza pred Hyde Parkom v lasti ukrajinskega bogataša. *"Bogataši krožijo po svetu, tudi podjetja se premikajo, da bi se izognila plačilu davkov ter 'tantiem' oziroma avtorskih pravic. Gre za svetovno industrijo, v kateri se vsako leto 300 milijard dolarjev ne obdavči, bogastvo pa je v lasti 10 odstotkov svetovnega prebivalstva,"* je dejal Henry in pozval k prekinitvi tekmovanja v konkurenčnosti na področju davkov.

Slovenija v boj za davčno pravičnost

"Slovenija lahko odigra ključno vlogo v boju za davčno pravičnost," je poudaril Henry in

navedel, da imajo tudi podjetja s sedežem v Bruslju po 24 milijard evrov dobička, ki so ga ustvarile z izogibanjem davkom. *"Storilci se morajo zavedati, da bodo kaznovani. A ker je težko tožiti velike finančne institucije, ki so denar pretvorile v moč, bi se morale države skupaj povezati, da bi bile učinkovitejše pri pobiranju davkov in vrnitvi denarja v domovino,"* je dejal. Besede je podkrepil s podatkom, da imajo štiri banke v ZDA 56-odstotni tržni delež in **vsak dan porabijo 3.000 dolarjev za plačevanje članov kongresa oziroma lobiranje.**

Slovenija kot Minnesota

Sloveniji je predlagal, naj se zgleduje po trimilijonski ameriški državi Minnesota, iz katere sam prihaja in kjer so se zavzeli davke, ki jih ljudje radi plačujejo, da bi imeli kakovostno izobraževanje, zdravstveni in socialni sistem ter dobro sodstvo. Vsaka država namreč potrebuje davke v vrednosti približno 30 odstotkov BDP-ja, ocenjuje Henry.

Previdnost pri privatizaciji

Pri privatizaciji, ki jo od Slovenije zahteva Bruselj, pa Američan svetuje skrajno previdnost, kot so jo uporabili Švedi, ki so izvedli delno privatizacijo. Odsvetuje pa prakso, ki so jo izvedli Brazilci. Ti so zato, da bi pritegnili tuje vlagatelje, pri prodaji svoje "državne srebrnine" vlagateljem "oprostili" kar 86 milijard. Opozoril je tudi na t. i. hedge sklade in dejstvo, da bankirjev ne zanima strategija države. *"Tuji naložbeniki igrajo igrice,"* je posvaril.

Apple vodi pri izogibanju davkom

Henry je še navedel, da 60 odstotkov finančnih tokov poteka med podjetji, ki so zaradi številnih finančnih obvodov ustvarile t. i. transferne cene. *"Apple je največje svetovno podjetje, ki se najbolj izogiba plačilu davka. V ZDA zaposluje nekaj več kot 50 tisoč ljudi, na Kitajskem pa kar 1,2 milijona delavcev. Za iPad plačajo 40 dolarjev. Kje pa je razlika do njegove končne cene?"* se je vprašal Henry in hkrati odgovoril, da Apple kar 64 odstotkov svetovnega dobička "parkira" v davčnih oazah, med drugim tudi na Nizozemskem in Irskem.

Rešitve so!

Rešitev vidi v vzpostavitvi sistema svetovne obdavčitve, ki prihaja na dnevni red OECD-ja. Druga možnost je enoodstotni odbitni davek na sredstva, ki so prenesena na 50 vodilnih svetovnih bank.

Fabjan: Številke so pretirane

Viceguverner Banke Slovenije Janez Fabjan je dejal, da je podatek o tem, koliko denarja je bilo prenesenega iz Slovenije v tujino, pretiran, saj se med podatki o bilancah, ki zapisujejo transferje s tujino, večje od zneska 50 tisoč evrov, tudi takšni, ki se nanašajo na zakonite nakupe slovenskih podjetij.

Preprečiti malverzacije

"Malverzacije pa je treba preprečiti," se je strinjal. Bolj kot utajevanje davka Fabjana skrbi zadolževanje Slovenije prek bank in države, saj je odplačevanje vezano na klavzule o boniteti države, ki je bila leta 2004 najvišja, pozneje pa je padala. Težave so nastale, ko je bilo treba zaradi teh klavzul kar naenkrat plačati deset milijard evrov dolga, je ponazoril Fabjan. Kljub temu pa **ravnovesje zunanje zadolženosti** sploh ni – namerno ali slučajno – omenjeno v maastrihtskem sporazumu, je še Fabjan opozoril na evropske težave.

Saša Banjanac Lubej
[Prijavi napako](#)